

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v právnej veci žalobcov : **1/ J. V.**, bývajúci v R., **2/ E. V.**, rod. P., bývajúca v R., obaja zastúpení JUDr. D. Š., advokátkou v B., proti žalovaným : **1/ A. S.**, rod. V., bývajúca v R., **2a/ A. Š.**, bývajúca v R., **2b/ P. K.**, bývajúca v R., **3/ E. J.**, bývajúca v D., **4/ Z. F.**, bývajúca vo Z., o **určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam**, vedenej na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp.zn. 9 C 199/2007, o dovolaní žalobcov 1/, 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 16. decembra 2009 sp.zn. 15 Co 311/2009

t a k t o :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalovaným náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Rimavská Sobota rozsudkom z 2. februára 2009 č.k. 9 C 199/2007-57 zamietol návrh žalobcov, ktorým sa domáhali určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, tak ako sú uvedené v petite žaloby s tým, že žiadali aj určiť jednotlivé podiely žalobcov 1/, 2/ k sporným parcelám, ako aj že do dedičstva po nebohej A. V. bude patriť spoluvlastnícky podiel X. z parciel č. X., X.. Zamietnutie návrhu žalobcov odôvodnil prvostupňový súd nedostatkom nalievavého právneho záujmu na takejto žalobe.

Na odvolanie žalobcov Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom zo 16. decembra 2009 č.k. 15 Co 311/2009-98 rozsudok okresného súdu potvrdil. Žalovaným 1/ až 4/ právo na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Stotožnil sa s odôvodnením napadnutého rozhodnutia a považuje ho za správne.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podali dovolanie žalobcovia 1/ a 2/. Namietali, že im postupom odvolacieho súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom, majúc za to, že pokiaľ súd neprihliadol z úradnej moci na neplatnosť právneho úkonu kúpnej zmluvy

zo dňa 1.12.1980 aj napriek skutočnosti, že túto neplatnosť namietali po podaní odvolania, týmto postupom im bola odňatá možnosť konať pred súdom, pretože podľa ich názoru na absolútnu neplatnosť právneho úkonu sa má prihliadnuť kedykoľvek. Navrhli zrušiť rozsudok prvostupňového ako aj odvolacieho súdu a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalované 1/, 2a/ a 2b/ vo svojom vyjadrení navrhli rozsudky nižších stupňov potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podali včas účastníci konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpení advokátkou (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.).

V zmysle § 236 ods. 1 O.s.p možno dovolaním napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu (len vtedy) pokiaľ to zákon pripúšťa.

Dovolanie proti rozsudku je prípustné, ak je napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 238 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie je prípustné aj proti rozsudku odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Dovolanie je prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

Prípustnosť dovolania žalobcov v danom prípade nemožno vyvodiť z vyššie uvedených ustanovení, lebo napadnutý nie je zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu (§ 238 ods. 1 O.s.p.), dovolací súd v tejto veci dosiaľ nezaujal záväzný právny názor (§ 238 ods. 2 O.s.p.), v napadnutom potvrdzujúcom rozsudku odvolací súd nevyslovil prípustnosť dovolania v zmysle § 238 ods. 3 O.s.p. a nejedná sa o potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, vo výroku ktorého bola vyslovená neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p.

So zreteľom na to by dovolanie žalobcov mohlo byť procesne prípustné, len ak by napadnuté rozhodnutie bolo vydané v konaní postihnutom závažnou procesnou vadou v zmysle § 237 O.s.p. O vadu takejto povahy ide vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Treba zdôrazniť, že § 237 O.s.p. nemá žiadne obmedzenia vo výpočte rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré sú spôsobilým predmetom dovolania. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia nie je predmet konania významný a ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých je inak dovolanie vylúčené.

Ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p., ukladá dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnúť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p., či už to účastník namieta alebo nie, neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Vady konania v zmysle § 237 písm.a/ až e/ a g/ O.s.p. v dovolaní namietané neboli a v dovolacom konaní ani nevyšli najavo. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nemožno vyvodit'.

S prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom vytýkané nesprávnosti, ktorých sa mal dopustiť odvolací súd, sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či postupom odvolacieho súdu nebola dovolateľom odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm.f/ O.s.p.). Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky : 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu, 3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania.

K odňatiu možnosti žalobcov pred súdom konať malo podľa ich názoru dôjsť tým, že súd neprihliadol z úradnej moci na neplatnosť právneho úkonu kúpnej zmluvy zo dňa 1.12.1980 aj napriek skutočnosti, že túto neplatnosť namietali po podaní odvolania, keďže ide o absolútnu neplatnosť, na ktorú sa má prihliadnuť kedykoľvek.

Obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní, obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Ak je toto konanie v rozpore s procesnými zásadami porušuje ústavnoprávne princípy (II. ÚS 85/06). Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo že boli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/2004). Právo na spravodlivý súdny proces neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/2004). Pod spravodlivým súdnym procesom (fair hearing) sa v žiadnom prípade nechápe právo účastníka súdneho konania na preskúmanie toho, akým spôsobom vnútroštátny súd hodnotil právne a faktické okolnosti konkrétneho prípadu. Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/2003).

Skutočnosť, že by rozhodnutie prípadne aj spočívalo na nesprávnom právnom posúdení veci, môže byť len odôvodnením dovolania v zmysle § 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p. v prípade, ak je dovolanie procesne prípustné.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis,

alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby teda tvrdenia dovolateľov boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), dovolateľmi vytýkaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo).

Vzhľadom na uvedené možno preto zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p. a vady konania v zmysle § 237 O.s.p. neboli dovolacím súdom zistené. Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcov v súlade s § 218 ods. 1 písm.c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p. smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol. Prítom riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní neboli žalobcovia úspešní a právo na náhradu trov dovolacieho konania vzniklo žalovaným (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd nepriznal žalovaným náhradu trov dovolacieho konania, lebo v dovolacom konaní nebol podaný návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. septembra 2011

JUDr. Jozef Kolcun, v.r.

predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová